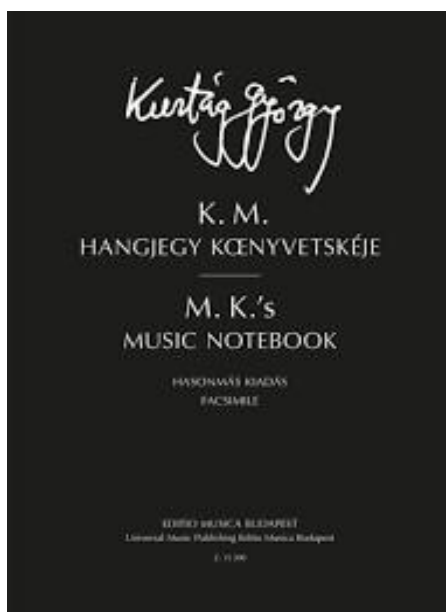

JUBILEUMI AJÁNDÉK-KIADVÁNY

Aligha találnánk frappánsabb meghatározást az Editio Musica Budapest újdonságának, annak a hasonmás kiadásnak, amely K. M. hangjegy könyvetskéje címmel Kurtág-kéziratokat tesz közzé. A kiadvány Kurtág György 100. születésnapja alkalmából jelent meg, 400 (ebből 150 számozott) példányban. A gyűjtők számára a „Kocsis Zoli hangjegyfüzete” mellé sorolandó, amely a szerző 90. születésnapja alkalmából jelent meg.

Kurtág György
<https://koncert.zeneakademia.hu/>

A szerző kézírása – katartikus látvány, akár régi korok mesteréről, akár napjaink alkotójáról van szó. A katarzis-élményt gyengíti, ugyanakkor az élményt erősíti, hogy napjainkban a legkülönbözőbb felületeken találkozhatunk „autográfokkal”. Zeneszerzők autogramja ceruzákon, képeslapokon (hogy az abszurdabb megjelenési helyeket ne is említsük) – de a „hosszabb”, népszerű kompozíciók témájának felidézésére is alkalmas helyek is szép számmal jelentkeztek/jelentkeznek a korántsem csak szakmabeli-elkötelezettek számára fenntartott fórumokon. A népszerűsítés megannyi formája „megengedett” – pólókon, táskákon stb. –, de azért mégiscsak fontos, hogy saját közegben is megjelenjenek olyan tartalmak, amelyek elsődlegesen emlék-funkciót töltenek be. Hamburger Klárától értesültem arról a „vicces” történeti tényről, hogy a 19. században zeneműkiadó tett szert jelentős nyereségre azáltal, hogy Liszt akkoriban szinte játszhatatlannak tartott transzcendens etűdjeinek kottáját dobta piacra. Mondhatni, sikk lett megvásárolni, s a – polgári otthonokhoz szervesen hozzátartozó – zongorán tartani egy-egy transzcendens etűd kottáját, annak ellenére, hogy a mű megszólaltatására korántsem volt lehetősége a tulajdonosoknak. De nézték, próbálgatták, részleteivel ismerkedtek stb.

A facsimile kiadványokkal némiképp más a helyzet. Felködlenek emlékeim múltjából azok a pillanatok, amikor először láttam szerzők kézírását, akár csak autogram formájában, majd mindezt notációra transzponálva: szerzői kéziratként. Remélhetőleg az idők folyamán az ifjabb generációk számára is hatásos marad az ilyesfajta élmény... Mert tény, hogy a könnyebb hozzáférhetőség által csökken a ritkaságélmény jelleg – és a bármikor felidézhetőség is ellene dolgozik ennek! De mégis, fontos lenne, hogy a „beavatottság-mozzanat” ne vesszen el, tehát, ki-ki ajándéknak érezhesse, hogy részese lehet ilyesfajta közvetlenségnek!

Kurtág Márta és Kurtág György – Fotó: Gőz László / BMC

A facsimile-kiadványok speciális súlyát-jelentőségét azok a nyomtatványok adták, amelyek a kottához mellékeltek a szerzői kézirat hasonmását – a mindenkori felhasználóra bízva, hogy csupán „dekorációnak” szánja a kéziratot, avagy él azzal a lehetőséggel, hogy általa közelebbi betekintést kap a szerző világába. Kurtág megannyi zongoradarabja (közülük sokan átíratként is) kottaként hozzáférhető – mégis, valamiféle meghatározhatatlan többletet ad annak feltérképezése, hogy közülük többen kitüntetett jelentőségre tarthattak számot (amelyek gyakrabban szerepeltek a házaspár négykezes-koncertjeinek műsoraiban). És mindenképp jóleső érzés lehet, hogy az érdeklődés nem csupán gyarló kíváncsiság...

Minden bizonyára vannak/lesznek, akik afféle szuvenírként viszik magukkal a kottákat. De magának a kotta-vásárlásnak a ténye eleve ébren tartja a reményt: előbb-nem-utóbb érdeklődő olvasókra találnak a kézirat-másolatok. Akik pedig részesei lehettek a centenáriumi rendezvénysorozatnak, csak hálával tartozhatnak a hangfelvételek mellett a vizuális (a felhasználás alkalmával: audio-vizuális) emlék-lehetőségekért a Kurtág100 fesztivált emlékezetessé tevő valamennyi szervező-rendező közreműködőnek is.

Fittler Katalin